

1382-

פרוטוקול מס. 238

מישיבת זעדה הכספים, שבחקיימה ביום ששי,
ב' בניסן תשל"ה - 14.3.75, משעה 10.00.

(בתל-אביב, בבנק ישראל)

נ ו כ ח י ם - חברי הוועדה:

- י: קרגמן - היו"ר
- ע: אמוראי
- א: אשרה
- ש: ארליך
- י: בדר
- י: גולן
- צ: גרשונר
- ב.צ: חלפון
- ש: לורנץ
- א: מלמד
- ע: פיינרמן
- ג: פח
- ח: קורטו
- נ: קצב
- מ: שחל

מוזמנים:

- מ: קנטור - נציב המים
- א: דליהו - משרד החקלאות, נציבות המים
- גב' א. חמיר - " " " "
- ש: רותם - משרד הפנים
- י: מאיר - " " " "
- ז: גלר - המרכז לשלטון מקומי, ראש עיריית כפר-סבא
- ע: לרדו - " " " " ראש עיריית דימונה

מזכיר הוועדה:

א. קרשנר

הקצרנית:

שולמית פרג

בסדר-היום: - תקנות המים (השלום מיוחד) (תיקון), תשל"ה-1975
(מכ"ש החקלאות מ-7.2.75); (אישור)

- תקנות המים (תעריפי מים ברשויות המקומיות), תשל"ה-1975
(מכ"ש החקלאות מ-14.2.75).

(נתקבל סיום 23.4.75)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. קרגמן:

א. תקנות המים (תשלום מיוחד) (תיקון), תשל"ה-1975 - (מכתב שר החקלאות מ-7.2.75):

קבלנו חומר רב בענין המים.

היו"ר י. קרגמן:

בקשה זו באה בהסתמך על בקשת הסקטור החקלאי, בעיקר משום

פ. קנטור:

שרואה עצמו כנפגע העקרי.

הנושא נדון במועצת המים, ואושר, ומיד לאחר מכן זה מובא הנה. במהלך הרישוי לפי קרן האיזון, מבצעים שלוש פעמים בשנה בדיקה לצריכת המים. היה ערעור בעבר בענין זה, לכן הסכמנו בשנה החולפת לערוך התחשבות בהצטרפות אונה א' וב' לפי מערכת הקיצוב שיש בענין זה.

מאחר שנענינו לבקשת הציבור, אנחנו

הסכמנו לבקשה זו, ואני מבקש עתה את אישור ועדת הכספים. בעקבות זה הולכים לפי בקשת הצרכנים. ציבור החקלאים בא אלינו וטען כי ההתחשבות איננה טובה, שכן היא צריכה להיות בהתאם לצריכה. אמרתי שאנחנו תמיד נענים לבקשת החקלאים, אך השאלה היא מהו המחסור בטבע.

האמת היא, שצריך לערוך את הבדיקה

לחודש-חודשיים. ציבור החקלאים טרם הגיע לדרגה זו. זו עובדה. (ע. פיינרמן: זה בניגוד לכל הקונספציה שלכם) אני מודה כי אנחנו נענינו לבקשתם.

אין התנגדות.

היו"ר י. קרגמן:

יש התנגדות.

י. בדר:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לחקון תקנות המים (תשלום מיוחד)	
תשל"ד-1974 - צרוף עונות א' וב'	- רוב
(ח"כ י. בדר)	- 1

תקנות המים (תשלום מיוחד) (תיקון). תשל"ה-1975 - א ו ש ר ו

ב. תקנות המים (תעריפי מים ברשויות המקומיות)
תשל"ה-1975 - (מכתב שר החקלאות מ-14.2.75:

מ. קנטור:
 הבאתי לפני ועדת הכספים את הנושא בעקבות השינויים שהיו בעקבות מערכת המחירים, בעיקר בכוח. הרשויות המקומיות עמדו בפני מצב שהכל השתנה.

מערכת מחירי המים מובאים אל הרשויות המקומיות, וכל רשות מקומית, שהיא עצמאית, התקשתה במערכת המחירים. המחירים עלו בגלל החשמל, והם עלו במידה ניכרת. לכן היתה פנייה של הרשויות המקומיות לשר החקלאות, שיש לו אפשרות להוציא צו תעריפים בהסכמת שר הפנים, וזו נתמכה ע"י שר הפנים - כך הוצאה מערכת מחירי מים המחליפה זמנית את המערכת בחוף הרשויות המקומיות. מיד הבאתי את זה לוועדת הכספים עם הרחבה.

אנחנו נשמע סקירה כללית מפי מר גלר השקפות הרשויות המקומיות וכיצד זה נערך ובאיזו דרך.

בדרך כלל איננו משתמשים בצו תעריפים, אלא מה שקורה בחוף הרשויות המקומיות בלבד. החוק מחייב אותנו לסידרה של טיפולים בנושא זה: א) דיון במועצת המים, מינויים בוועדה ווועדה ציבורית שתשמע את ההתנגדויות, ושחקול אותן. כל התהליכים האלה נעשו, ושר הפנים קיים התייעצויות עם נציגים שונים של הרשויות המקומיות על מנת להבטיח שכל ההליכים נעשו בסדר. הבדיקה עלתה לרשויות המקומיות בסכומים גדולים מאד, כי כל דחיה גורמת להם הפסד, זה גם משום שאין להן מקור אחר לכסות את זה.

בנוסחה שמונחת לפניכם כמעט דבר לא שונה בה מזו שהונחה לפני מספר חודשים. בעצם נעשו שינויים קלים מאד, וזאת בהתאם לפניה של המרכז לשלטון מקומי - תעריף אחד ב-10 אג' יותר, תעריף אחר ב-10 אג' גדול יותר. למעשה, זה בא להתאים את המערכת החדשה למקובל ברוב הרשויות המסודרות.

אני רוצה להצביע על שתי התנגדויות בעלות משקל שנשקלו בוועדה בדיון אצל שר הפנים:

א) היתה התנגדות של ציבור החקלאי בחוף הרשויות המקומיות שבהן היו בעבר תופעות של מחירים גדולים ללא השוואה עם מערכת המחירים שהיתה באזור. חברי ועדת הכספים יכלו לראות שמחירי מקורות שהיו 5 אגורות, הרי שברשות מקומיות - במרחק של קילומטר משם - לקחו 20 אגורות. כך שפער המחירים היה עצום.

פה נהגנו כך, שהמחיר רומה למחיר באזור, בחוספת 10 אגורות הוצאות חלוקה. זה קצת יותר ממושבים, שיש זה 5-6 אגורות.

הוא הדין לגבי התעשייה. זו קבוצה אחת.

הנושא בא לדיון בוועדה ציבורית. ועדת

ההתנגדויות בחנה וראתה שיש שיפור גדול ממה שהיה, לכן היא דחתה את זה.

לגבי צריכה ביתית - ניתנו בהצעה שלנו סידרה של הנחות למשפחות מרובות ילדים. הטיוטה שהבאנו עולה בקנה אחד למה שנשמע בוועדה ולגופים המייצגים משפחות אלה. על כך היה ערעור בפני הרשויות המקומיות, וקודם כל בפני שר הפנים. שר הפנים אמר כי הערעור נראה שהצורה הזו מחייבת למעשה להקים לשכה נוספת למרשם תושבים בכל רשות מקומית שעוסקת בזה, וניתוק בכל האריסטוקרטיה והבירוקרטיה. הואיל ולא יכולנו להתגבר על העקרון, סוכם עם שר הפנים שהוא, שר הפנים, יוציא הוראות והנחיות מחליפות לאלה, ובאותו משקל בערך בפרוצדורה שתהיה אפקטיבית באופן מיידי, ובאופן שיקל על

האדמיניסטרציה והרשויות המקומיות. בבדיקה שעשינו נוכחנו שההוראות כמות שהן חסרבלנה את התהליכים במידה כזו שלא יקלו, וכי הרשויות המקומיות יסבלו נזק חמור. ואם ימצאו במשרד הפנים דרך גמישה וטובה, הרי שאני אציע להוסיף את זה.

ז. גלר:

ב-14.11.74 החלה מועצת המים לדון

בתעריפי מים. היום - 14 במרץ - זה

4 חודשים שהרשויות המקומיות נדרשות לשלם את הייקור של המים ע"י "מקורות", ומאיימים להפסיק את המים במקומות קטנים, כאשר לרשות מקומית אין חקיקה כדי שתקבל החזר. זו הפעם הראשונה שמשרד הפנים - קריא: שר הפנים - הרשויות המקומיות והנציבות מצאו סינטיזה של תעריפים. הם מצאו פשרה, ואנחנו כולנו יחד מתייצבים לא במחלוקת בפני שר הפנים. כך שהפרייה היתה:

עבור 10 מ"ק ראשונים -	60 אג' לקוב;
" 6 " נוספים -	90 " "
מעל לנ"ל -	140 " "

זאת ועוד: אין כל תוספות או הנחות

למשפחות גדולות במרבית הרשויות המקומיות.

עתה, מצאנו את הסינטיזה הבאה: 8 מ"ק ראשונים - 90 אג',

בעד 8 מ"ק נוספים - 140 אג' למ"ק, ובעד כל מ"ק נוסף - 220 אג' למ"ק - שזה מחיר הרתעה.

היה לנו ויכוח על מחיר המים בתעשייה

ובחקלאות. רשות מקומית שקונה מים, נתנו לה אפשרות לקנות מים במחיר של 10 אגורות עבור הוצאות מהברז הראשי. לשטחי החקלאות זה הפסד גמור. אבל הסכמנו לזה, כי דובר על ייצור. כך גם בתעשייה.

זו הפעם הראשונה שבמדינת ישראל יהיה

תעריף אחיד לצרכן. זה הישג ציבורי ממדרגה ראשונה.

התייצבתי בפני ועדת הכספים בפעם

הקודמת והסברתי שמשק המים ברשויות המקומיות, כמשק, אנחנו רוצים להמשיך אותו. זה חייב להיות משק שנישא ע"י עצמו.

אני חייב לציין ולומר, כי ארבעת חודשים

אלה זה הפסד למשק. גם התעריפים הללו אינם מכסים. יש חלקי חלוף, ביצוע עבודות צנרת ועוד - כל זה הם פי 300-400 אחוז. כך ששעה אחת קודם טוב להגיע על מנת להתזיר את מה שנדרש לשלם.

יוסף מאיר - משרד הפנים:

משרד הפנים מחפש דרך, ויש לו מספר

הצעות כדי לפשט את ההנחה למשפחות

מרוכות ילדים, או בדרך הביטוח הלאומי או ע"י קובץ מירשם התושבים, אשר יקל בהרבה על הטכניקה של מתן הנחות למשפחות אלה.

ידוע לנו גם האומ כי מספר גדול

של רשויות מקומיות נותנות את ההנחות האלה לפי פניות של המשפחות, ולאחר בדיקה קלה ההנחה ניתנת להן. יש החושבנות והחזרים למשפחות אלה. אנחנו ערים לבעיה אצל הרשויות הגדולות כי זה עשוי להיות נטל כבד עליהן.

עקב איחור זה אצל הרשויות המקומיות

זה מסתכם ב-10 מיליון ל"י לחודש. לכן אנחנו מבקשים מאד שצו זה ייכנס לתוקפו.

ש. ארליך:
 תושבי ירושלים והכרמל לא ישלמו יותר
 בהשוואה לשפלה. אני רואה שהורדתם
 את מנת הקובים הראשוניים ל-8. על חשבון זה יכולתם לשנות את מחיר
 המים האחיד. היה מקובל ש-12 קובים מים למשפחה הם מנה תרבותית
 שאדם זקוק לשימוש. מעל לזה, זה בזבוז, והוא חייב לשלם עבור זה.
 מכל מקום, מינימום היה 12 קוב.

עכשיו אחם הורדתם את המנה ל-8 קוב.
 לדעתי, המטרה לא תושג - חברתית-סוציאלית. יש משפחות שיחסכו על
 חשבון הבריאות.

להתחיל ב-90 אגורות? למעשה, לי
 יהיה איכפת לי אם נתחיל ב-12 קוב ובמחיר של לירה אחת לקוב. זה
 יכול להיות יותר טוב.

(ב) ההנחה הזו של 4 נפשות - רבותי,
 זו טיקציה. זה רק על פני הנייר, כי שום משפחה אינה יודעת את זה,
 ואף פעם היא לא מקבלת את זה. יכול להיות אזכור, ודרך הביטוח הלאומי
 שחתנו יותר מים למשפחות מרובות ילדים, ואל תעשו את זה כפי שאתם עושים.

(ג) ביחס למפעל סגור: מה המצב של
 מפעל סגור? לדעתי, מפעלים אלה אינם סגורים, אלא נזילים מבחינת
 הכספים. האם הרשויות המקומיות מוסיפות, או להיפך?

ש. לורנץ:
 העניין של משפחות מרובות ילדים היה
 מקובל על הוועדה ועל כל הגורמים העוסקים
 בזה. במיוחד כאשר לא מדובר על הנחה, אלא אנחנו קובעים שהמינימום
 נמדד לפי מספר הנפשות. הרעיון שרוצים לשנות מה שנקבע כאן בתקנות,
 הרי שאם מבטיחים שהיטוד יישאר אותו דבר, אז צריך לחפש דרך פחות
 בירוקרטית, ושהתקנות שיבואו במקום אלה - שיובאו לאישור ועדת הכספים,
 על מנת שתוך כדי החלפה לא ישונו העקרונות לרעה. (מ. קנטור: אנחנו
 מוכנים להביא את זה לאישור ועדת הכספים למרות שזה לא חייב את אישורכם)
 למה העיריות לא יכולות לקבל מראש את
 כל ההספטיסטיקה מביטוח לאומי ששם זה מוכן ומעודכן, כך שזה יכול
 להכנס לחשבון.

היו"ר י. קרגמן:
 יש הצעת חוק של ח"כ גרשוני שבאה לתקן
 את המצב הקיים. הוא טוען שוועדת
 הכספים לא תאשר את קרן האיזון, אלא את מחירי המים. אבל בינתיים זה
 עדיין לא חוק. על פי החוק הקיים אנחנו צריכים לאשר קרן איזון, ואת
 זה עשינו. אבל אנחנו בקטנו לשמוע פרטים והשגות בקשר למחירי המים
 ברשויות המקומיות. אני חושב שזה טוב מבחינת היחסים בין הוועדה
 לבין שר החקלאות שמביאים את הנושא לדיון ולאישור.
 מכל מקום, אם יובא החוק של ח"כ גרשוני,
 הרי שהוא יובא אלינו.

ש. לורנץ:
 בקשר למוסדות חינוך: למה זה צריך להיות
 יותר גבוה?

מ. שחל:
 למעשה, אנחנו לא מוסמכים לאשר או
 לדחות את השאלות שקשורות במחירי המים
 אלא את היטלי האיזון. אבל ועדה שמביאים בפניה פרטי פרטים של הצעה,
 והיא מאשרת רק חלק הנוגע לה, אז היא נותנת למעשה אישור להצעה לכל
 פרטיה מסביב.

אינני יכול להגיד שהייתי מנצל את הסמכות
 לאשר את היטל האיזון, כי תצרוכת המים בעיקרה הולכת למקומות ציבוריים.
 על כל פנים, חלק גדול מהמים עדיין נמצא במצב שבו יש נזילות גדולה,
 וכל זה מוטל על הצרכן והצריכה הביתית, והוא נקנס עבור כך.

אני מצטער שיש בזה ענישה כדי לדרבן את
 הצרכן לחסוך. אבל אם יש לאדם יותר נפשות, אז הוא יענש באופן אוטומטי.

היתה הצעה שיתנו תוספת החל מהנפש החמשת
 במשפחה - של שני קוב. אם הנתון האחרון הוא מ-1968, אז לפחות הצריכה
 היא 3 קוב למשפחה של 3 נפשות. יכול להיות שהיום מתרחצים יותר. אני
 מאמין שכן. ככל שהמשפחה יותר גדולה, מיד נכנסת לקטגוריה, והיא תשלם
 לפי המחיר השלישי שהוא הגבוה יותר.

אם כן נאשר את קרן האיזון אז שזה יהיה
 בתנאי אחד - ואני מציע - שבסעיף 1.1.4 תהיה תוספת מהנפש החמשת של
 3 קוב למשפחה.

על כל הכבוד, מצד אחד אומרים שהבעיה
 חפז, ומצד שני אומרים שזה לא בא בצוע ושנלך לביטוח לאומי. מכל
 מקום אני מציע, סעיף 1.1.4 יתוקן ושתהיה התחשבות במשפחות, ושהדבר
 הזה יבוצע. אני חושב שברצון טוב אפשר להגיע לזה. כל המשפחות הגדולות
 נמצאות בעירות פיתוח ואזורי ספר במושבים, ושם הבעיה לא כל כך גדולה.
 אולי בירושלים, בתל-אביב ובחיפה המיקום והיכולת במספר פקידים אפשר
 לפתור את הבעיה. על כל פנים, מאחר ואין סמכויות, הרי שאני בדעה
 שאם הדבר לא יתוקן, אז שוועדת הכספים תחליט שהצו איננו מתקבל על דעתה,
 אלא שיהיה תקון - וכאן אני מציע שזה יהיה מהנפש החמשת.

צ. גרשוני:

אינני מביין כיצד יהיה הקשר בין רשויות
 המים לבין הצרכן והעירייה באמצע. למי
 ישלמו את המחיר הזה - לרשות המים הארצית או לעירייה? אם את המחיר
 הזה ישלמו לעירייה, אז נשאלת השאלה שאותה שאלנו בפעם הקודמת - מה
 מחיר המים שחשלה העירייה לרשות המים? היכן זה מופיע? לדעתי, זו
 השאלה העיקרית ביותר בדיון זה. אני אזכיר לנציג משרד הפנים שהיתה
 חשובה לכן, ואנחנו לא יודעים עליה. יש לנו הצעת הסכם עם העירייה,
 וזה טרם נגמר. כאשר זה יהיה גמור אז נודיע לוועדת הכספים מה ההבדל.

האם מחיר המים לכל העירייה יהיה אחיד?
 אינני יודע את החשובה. עכשיו הוא לא אחיד. הוא יהיה אחיד אחר כך.
 אני לא יודע אם זה יהיה בימינו. מה שלא קובעים, זה נשאר פתוח, ואני
 יודע מה שזה.

אם המחיר אחיד, אז אין עוול לגבי כל
 המשק העירוני, כי הוא אחיד. כך שירושלים תשלם כמו תל-אביב. ואם
 זה לא אחיד, אפילו לתקופה זמנית - אני יודע שמה שזמני זה קבוע.
 אם זה זמני, אז יש עירייה שיש לה הפרש עצום במחיר, ואני לא אנקוב
 בשמות.

אני רוצה לראות את הגבולות שעירייה
 משלמת הכי הרבה, או הכי פחות. לדעתי, חייב להיות הסכם פנימי בתוך
 הרשויות המקומיות, המרכז לשלטון מקומי, ובאישור משרד הפנים. אם
 יש הסכם כזה, אז בבקשה להציגו בפנינו. ואם אין כזה, אז שיוגד לנו
 שזה בינתיים עוד איננו. ואז אומר, שאני רואה בזה עוול גדול מבחינת
 המשק העירוני.

ועוד שאלה: הוועדה שמעה הסתייגויות
 לגבי ההרכב, והמסקנות של הוועדה הן שהיא מזדהה עם המסקנות שפה.
 היושב ראש הודיע שאנחנו לא נצביע. אי אפשר לעשות איפה ואיפה.
 צריך לנהוג לפי שיטת אחת - או מאשרים או שלא מאשרים. אם אנחנו
 מאשרים, אז אנחנו לא יכולים לאשר ולא לשנות את המס במחיר ג'.

אני ממליץ למשרד החקלאות לשתף פעולה על מנת שבהקדם תתקבל הצעת החוק שלי, ושדברים כל כך רציניים לא יאושרו לא רק ע"י צו של השר, אלא גם באישור ועדת הכספים.
 בכל הישיבות של ועדת הכספים היו אומרים לי חברים: "תציע כבר את הצעת החוק הפרטית שלך".

ב.צ. חלפון: אני יוצא מהנחה שמשק המים בעיריות איננו עסק, אלא שירות שניתן לתושבים.

למעשה, לא נראים לי ל-8 קוב הראשונים ולא 8 קוב השניים, משום שע"י כך לא יסגרו את הברז. צריך לחפש דרך שתאמר כי מעל לכמות מסוימת יהיה חריג.

לגבי הכמות של המים: קודם היה קבוע 10 קוב, עכשיו זה 8 קוב. מה קרה?

אני חושב שצריך להגדיל את המכסה של אותם 10 קוב. וכן אני חושב שמשפחה מעל 4 נפשות תהיה זכאית ל-4 קוב נוספים, ולא 2 קוב כפי שאתם מציעים.

ע. פינרמן: כמה הערות: אני סבור שמתוך רצון שלנו לענות על כל הבעיות הסוציאליות החברתיות ובעיות חסכון במים - הרצון הזה לא ישיג את התקוות שתלינו.

אם אנחנו נלך בסדר כזה, אנחנו נגרום החשבנויות בין הצרכנים לבין העיריות, כך שלא נצא מהם. מכל מקום, אני לא רואה בזה תמריץ לחסכון במים. לי נראה שיש לנקוט במחיר מים מאשר קביעה מדורגת כפי שמוצעת.

אני מציע שנמליץ על שלושה עקרונות:

(א) שצריך לתת סכום התחלתי של קובים במחיר גבוה יותר; (ב) לגבי משפחות גדולות - צריך לקבוע מה זה גדולות אם זה מהנפש החמשית ולמעלה - לגבי משפחות אלה לקבוע מחיר מוזל מהקוב הראשון.

אם לא נגיע לזה שכל ההטבות הסוציאליות לא יינחנו בדרך אחת, הרי שאנחנו לא נשתלט על זה. אבל אם רוצים ללכת לקריטריון סוציאלי, אז צריך ללכת מהקוב הראשון, ומהמשפחה שהיא גדולה באמת.

(ג) אני רואה שהעיריות הגדולות מצביעות בתזכיר שלהם גם כן על נקודות אלה, לכן אני חושב שאנחנו לא נמליץ על דבר שהוא מסובך כל כך.

נ. קצב: חברים, אני חושבת שאנחנו צריכים להתייחס לשני דברים: (א) לגבי המיכסה הראשונה - אני מבינה כי ההצעה היא לקבוע 8 קוב, ועכשיו מציעים להעלות ל-10 קוב למשפחה. לדעתי, 8 קוב למשפחה בת 4 נפשות, זה לא מספיק. לכן אני מציעה להעלות מ-8 ל-10 קוב למשפחה;

(ב) העלאות אלה יפגעו במשפחות מרובות ילדים. אני לא מקבלת את ההנחות המוצעות כאן. עלינו לתת את ההנחה מהנפש החמשית שחבל פטור על 1.5 קוב. הממוצע למשפחה כזו היא של 3 קוב. לכן אני מציעה לתת להם את ההנחה הזו של 1.5 קוב, ולשחרר אותם מחשולם זה.

א. מלמד:

אני חומך בחקנות. אני חושב שהן מאוזנות.

בקשר למוסדות חינוך: זה לא ברור. אני רואה שאתם לא מתכוונים לפנימיות. פנימיה של מוסד חינוכי צריכה לבוא לידי ביטוי בחקנות כדי שלא יהיו אבסורדים בענין זה. הוא הדין לגבי בתי חולים. מוסדות חינוכיים ובתי-חולים לא צריכים לקבל קנסות.

ח. קורפון:

לא נראה לי למה שלב ב' צריך להיות כמו שלב א' - 8 קוב בשלב א' ו-8 קוב בשלב ב'. לדעתי, השלב הראשון חייב לספק את המיכסה הדרושה. יכול להיות סכום יותר גבוה. לדעתי, הצריכה הביתית צריכה לחזור לאותה כמות שהיתה - ל-10 קוב.

השינוי הוא בסביבות 50%. פרט לכמות בלתי מוגבלת - צריך להיות 210 ולא 220 אגורות לקוב.

בחקלאות: קיימת הפרדה בין החקלאי לבין צריכה ביתית.

ע. אמוראי:

העקרון צריך להיות מחיר המים. אני לא מאמין בגמישות של ביקוש במחיר המים.

הייתי רוצה לראות מחקר כלכלי שיוכיח

לי שיש גמישות במחיר המים.

מי יפצה את המשפחות מרובות הילדים? זה יכול להיות על פי אותו עקרון. אם יחברר משפחות מרובות ילדים מספרן קטן, אז עם ישראל ישא בזה. אם מספרן גדול, אז המחיר האחיד יהיה 110 אגורות, ואת ההפרש יעבירו לביטוח לאומי.

י. גולן:

ההאחדה לגבי שלוש הערים הגדולות נראית לי הגיונית. אנחנו צריכיות להנהיג שיטות

סוציאליות שונות בכל מיני תחומים. אני חושב שאנחנו מגיעים בתחומים שונים להגזמה כזו שלא תשיג את המטרה.

נכון ציין ח"כ פיינרמן כי בכל זאת מדובר כאן על הוצאת סכומים לא גדולים. לכן אני חושב שמחיר אחיד זו השיטה הטובה ביותר, כי בערים הגדולות זה יהיה מסובך מאד. לכן אני מציע לקבל את ההצעה הזו, שהיא מנומקת, משום שהיא הגיונית.

היו"ר י. גולן:

כאשר אנחנו דנים בעניני מים ועוד,

אנחנו מכניסים את הגורם של המשפחות

מרובות ילדים. לדעתי, צריך להבדיל בין שני דברים: כאשר הולכים

לקנות מוצר, אז צריך לשלם עבורו. יש משפחה גדולה שצורכת יותר מים.

אבל יש משפחות שיש להן 5 ילדים, שהן אינן מקרית סוציאליות, לאלה יעלה יותר, לעומת משפחות שמצבן קשה ובקושי הן יכולות לשלם.

אנחנו צריכים לשמור על עלות ותמיכות.

יש תמיכות, ויש ביטוח לאומי. זה לא פילנטרופיה. זה מכשיר ממלכתי

שגובה מסים, והמוסד לביטוח לאומי זה מכשיר יוצא מן הכלל שיצרנו אותו.

אם יצא שמחיר המים מכביד על משפחות

כאלה, אז הן צריכות לקבל את זה מביטוח לאומי. (מ. שחל: המחיר הגבוה

זה קנס למי שצורך יותר) אני מציע לקבוע מחיר אחיד, ולא לפי מספר

ילדים. ועדת בן-שחר קבעה זיכויים. צריך להבדיל בין ביטוח לאומי

ועלות. לכן אני מציע שמחיר המים יהיה מחיר אחיד, ומה שמגיע למשפחה

מרובת ילדים ובמצוקה, שהיא חקבל מה שצריכה לקבל.

א. אפרת:
אני מוכן לתמוך שייקבע מחיר אחיד.
ואנחנו צריכים להחליט מה הוא המחיר
האחיד הזה. (היו"ר י. קרגמן): ועדת הכספים לא מוסמכת לקבוע מחיר
המים). אם אנחנו לא יכולים להחליט על מחיר המים, אז אנחנו משאירים
את זה לשרירות החלטה שלהם.

אני רוצה, שלפחות אנחנו נמליץ. אני
אומר שאנחנו נמליץ שמחיר האחיד ייקבע בשלב זה ללירה לקוב.

מר רותם:
למעשה אנחנו מציעים מחיר אחיד לכל נפש
בישראל. כל נפש בישראל מקבלת שני
קוב מים לפי מחיר אחיד. היתר, זה טכניקה. מי שיותר משני קוב, ישלם
מס בעד בזבוז מים. אין כאן שום דבר סוציאלי. זו רק טכניקה.

היו"ר י. קרגמן:
מדוע צריך להיות קנס? הרי משלמים
את המחיר בעד כל קוב.

מר רותם:
משק המים שלנו הוא כזה שאנחנו צריכים
לדאוג שהשימוש במים יהיה רק כשהכרחי.
מי שמשתמש יותר, ישלם קנס. (מ. שחל): משפחה של נפש אחת תקבל מנה
של 8 קוב? לכל דבר יש מחיר. כל דבר מינהלי לאותה משפחה יש לה
דירה, והיא בת נפש אחת, צריכה יותר משני קוב. (מ. שחל: לא 8 קוב)
יש גבול מסויים. יש ממוצע מסויים של 4 ולא של 1.

הצענו כאן מחיר אחיד לכל המדינה, וזה
בערך 2 קוב מים לנפש, ואין בזה שום דבר סוציאלי. עשו את זה בשני
מישורים, כי יש מקרים על הגבול, והקנס גדל עם העבירה.

המוסד לביטוח לאומי איננו מוכן לקבל
את זה, כי זו לא תמיכה למשפחה מרובת ילדים. "אם אתם רוצים לתת
תמיכה למשפחות מרובות ילדים, אז זה שייך לביטוח לאומי" - כך אמר
לנו מנהל ביטוח לאומי, והוא אכן צודק.

השיטה הזו שמוצעת כאן קיימת ברוב
אוכלוסיית הארץ זה 15 שנה. היא קיימת ופועלת בסדר. המחיר שמוצע
כאן יכול לכסות את הוצאות משק המים במדינה, גם את המשק העירוני,
ומשרד הפנים יאזן את זה באמצעות המענק. לירושלים יש פחות הכנסות
ממים. זה מסתכם ב-2 מיליון ל"י.

מר לרדו:
אני רוצה לציין שלמעשה כמעט כל הוויכוח
שהתקיים בוועדה, התקיים קודם לכן בוועדה
שמורכבת מראשי ערים בארץ, והם הגיעו למה שהגיעו, כך שאין זו קביעה
שר'רותית.

אני מסכים לזה שאין צדק אבסולוטי. אבל
אנחנו מתקדמים לאיזה צדק סוציאלי. שלמו מחירי מים יותר יקרים מאשר
משפלה. היום אנחנו מגיעים איך שהוא למחיר אחיד בכל הארץ. אני
חושב שזה צעד ראשון, וכך נגיע למחיר האחיד של הספק העקרי שהוא
"מקורות", שזה לא יהיה בדרך של איזון, אלא שיהיה כמו בחברת החשמל.
יש מיכסות מים, וכאשר עוברים את המיכסות,
אנחנו משלמים את הקנסות גם כשהאוכלוסיה גדלת. לא מוצדק שנשלם
חלק מהקנסות של הצרכן עצמו. במיוחד ברשויות המקומיות של אזורי פיתוח
בדרום יש להן הוצאה מיוחדת במינה, כי האדמות שם יותר נמוכות והצנורות
נאכלים יותר. ע"י קרן זו שקיימת אנחנו מנסים להחליף את הצנורות
מפלדה לצנורות אסבסט. זה דבר שהוכיח את עצמו.

מר לרדו:

אני חושב שצריך לקבל את ההחלטה הזו

שהחלבנה ברשויות.

לגבי משפחות מרובות ילדים: הממוצע של המשפחות אצלנו הוא 4,5-5 נפשות. אנחנו לא מענישים את המשפחות האלה. אנחנו צריכים להגיע לסוף פסוק בענין זה. הרשויות המקומיות, שחיות את הנושא הזה, הגיעו לאחר הרבה ויכוחים לסיכום זה.

אנחנו מבקשים לאשר את ההחלטה כפי שהובאה כאן, מה גם שעד אישור החוק היו עובדים חודשים רבים.

ז. גלר:

נשאלנו אם מפעלי המים ברשויות המקומיות הם רנטביליים: לצערי הרב, הם צריכים להיות מאוזנים ע"י הכנסות משימוש במים. לצערי הרב, אם אנחנו מדברים על 4 חודשים שעברו, אז צריכים לשלם כפול ממה ששלמו. סגרו לרשויות את המים. על כך תקראו ודאי בעתונות.

מה זה משק מאוזן? אם לא החלפת צנרת, ואם אתה לא מחזיק משק תקין, אז הוא איננו מאוזן. זה המבחן.

חברים, הכוונה של התעריף למשפחה מעל 5 נפשות לתת עוד שני קוב, היא לתת קיצבה נוספת. אנחנו לא נותנים לא ביטוח, אלא עוד שני קוב לנפש החמשת במחיר זול --- (מ. שחל: זה לא מספיק) חייב להיות כמו חברת החשמל, ואנחנו רוצים להגיע לזה.

עכשיו אנחנו מציעים שצו זה יפורסם, והוא נותן אחידות לכל הרשויות. הוא נותן הרבה יותר ממה שהיה בחוקי העזר עד היום שיש ברשויות מקומיות. הוא נותן למעשה הרבה יותר.

כל יום שמשהים את פרסום הצו, זה הפסד לרשויות המקומיות. צריך אולי לסגור מוסדות הינוך כדי לשלם לחברת החשמל.

מ. קנטור: אני מצטער שאותם חברים שאלו שאלותיהם, אינם עכשיו. ברצוני להשיב לשאלותיהם:

אם החוק איננו מחייב, אז למה הוא הובא? - זה הובא לפי החלטת מליאת הכנסת. היתה הצעה לסדר היום של ח"כ הלל זיידל, והוא הציג את הענין בוועדת הכספים, וזר החקלאות הצהיר שלא יפורסם צו לפני דיון כאן, וכך אנחנו עושים. אנחנו עושים הכל באופן חוקי ובסדר.

זאת ועוד: אנחנו עוסקים פה הרבה במדיניות של הקצאת מים. אני חוזר ומבקש לקיים דיון בבעיית משק המים, כי זו שגיאה לדון בצורה כזו. אני חוזר ומבקש לקיים בקשה זו.

ענין הצו: חזרתי ואמרתי - רבותי, לעשות מהפכה בסדרי השלטון המקומי אולי צריך, אבל בדיוק דרך מחירי המים?

מה נעשה נסיון בצו לעשות את הדבר השווה והקרוב למערכת. רבותי, יש רשויות מקומיות עם עשרות מיני מחירים לפי חוקי עזר. /ה נעשה נסיון להגיע לניתוח מציאותי ביותר, ושיחזק על דעת כל הרשויות המקומיות. אני חושב שחברי הוועדה יעשו עוול לראשי ערים שהקשיבו לזה יותר מאשר שעות נוספות בניתוח כל הדבר הזה.

לא בוטל החוק היסודי של השלטון המקומי המאפשר להם חוקי עזר. זהו צו מקרי, מחליף היום, ולא אומר שמחר לא יהיה אחר. צריך לדון, ואז צריך לקרוא את שר הפנים ועוד. אני חוזר ואומר, שלא דרך דיון זה אני מציע להחזיל את המהפכה הגדולה במדינת ישראל. במערכת יש מחירים שונים. צריך היה לבחון את העלות הריאלית ומעליו להטיל קנס, או מתחיו לתת מענק. העלות היא הרבה יותר גבוהה.

מ. קנטור:

אני סבור, שבמשק הארצי היום שיעור התמיכה מגיעה ל-30%-40%, ואולי 50% בכל הנושאים.

אני מוכן לקבוע 1 ליי, 1.5 ליי ו-2 ליי, וזה עדיין איננו מכסה את העלות. זה דירוג מחירים שבה איך שהוא לכוון במשהו את המערכת. אני אמציא לכם את כל הנתונים.

ועוד נקודה, ואני מתייחס במה שאמר כאן מר לרדו: רבותי, אם אנחנו לא נאשר את המערכת הזו, אז הסיבוב הבא יהיה להביא את הנושא מחדש למועצת המים, למנות ועדה, לשמוע את כל הסיפור, ולבוא הנה בעוד 3-4 חודשים. לכן אני אומר, קחו את זה בחשבון. כי אחרת אנחנו מתיישים התמוטטות במשק. אתם לא תאמינו שזה אכן כך.

מה מתאום שני קוב לנפש? רבותי, אנחנו מנהלים ניתוחים ברשויות מקומיות רבות. הצריכה איננה עולה על 2 קוב בשום ממד סביר. זה מבוסס, וכל חבר שירצה לראות את זה ייווכח שזה כך. (היו"ר י. קרגמן: משפחה של 5 נפשות איננה עולה על 10 קוב מים?) לא. זה תמיד גובל באותן כמויות שבהן ניתן להשפיע על שיעור הצריכה.

היתה הצעה של הרשויות הגדולות, לקבוע 1.40 ליי לכולם. ידענו שזה יביא לזעזוע. הם דברו ובקשו לעשות כך. אחר כך הם ערערו בפני שר הפנים, והוא לא קבל את זה, משום שראה בזה מגיעה בנקודה הסוציאלית ברוב הרשויות המקומיות.

שר הפנים לא הלך להחלטה נגד הרשויות

הגדולות בקלות דעת.

מכל מקום, אנחנו עושים מחקרים מיוחדים

בעניין זה.

לגבי מוסדות חינוך: במוסדות חינוך יש שני סוגי צרכנות: אם זה עירוני, אז צריך להיות בתעריף עירוני. מנהלי מוסדות חינוך צריכים לראות הוצאותיהם לגינון ונקיון, אשר שם יש בזבוז משווע. מחר זה פוגע באחרים. זה לא יתכן. לכן נקבע מחיר זה כפי שנקבע.

לח"כ גרשוני: החשלום אמור רק לרשויות מקומיות. מחירי המים של מערכת המדינה כולה נדונה בהרחבה כאן, ואושרה כאן בוועדת הכספים של הכנסת, אבל אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה, שרוב הרשויות המקומיות בישראל אינן קונות מים מ"מקורות". יש להן גם מפעלים עצמאיים. אין דבר כזה של מחיר אחיד מספק. כאשר ועדת הכספים אומרת מחיר אחיד, אז זה חייב להיות לגבי כל הספקים. זה תנאי למחיר. לא יתכן שאנחנו נדבר על מחיר מים, ולא נלאים. הרצליה תצפף על זה. אותו דבר כבר-סבא, גבעתיים, רמת-גן ועוד. כי לכל אלה יש מים משלהם.

אם כן, קודם כל צריך יהיה להלאים את

מערכת המים.

באשר להרכב הוועדה: גולן - ראש אגף עבודות ציבוריות, גלר, עשת, רותם (משרד הפנים), אמיר (חדרה), טבצ'ניק (פתח-תקוה), דוד בועז (נציג האוצר) ועוד. (קרא את הרשימה מהכתב). משתתפים בוועדה זו שני ראשי ערים, ועוד אחד שהוא נציג התעשייה ועוד. הם החליטו על ההצעה שבפניכם.

דעתו של ח"כ חלפון להקצאת מים למשק עירוני - זו שיטה שעד היום לא הוכיחה את עצמה. יהיה עולל לחזור לשיטה שלא הצליחה, כך שבהסכמה כללית אנחנו באים לשנות את זה.

ח"כ פיינרמן הציע הצעה שהיא טובה מאד, ואני בעד - לקבוע מחיר גבוה כללי. אבל אני חושב שאנחנו ניצור לעצמנו מיד זעזוע כזה שהתוצאה תהיה פשוטה, שאף אחד לא ישלם. אני מדבר בשם הרשויות המקומיות, לא פשוט לנהל את העסק המורכב הזה.

מ. קנטור:

נדמה לי שעניתי על הכל, ואני חוזר על בקשתי בפני ועדת הכספים - לאשר היום את ההצעה הזו על מנת לאפשר גביה מ-1 בדצמבר, כפי שמבוקש כאן. לומר לא, אלא נחכה לסולם הטוב ביותר - לפי מיטב הבנתי, זה משבר גדול.

הרשויות המקומיות אינן מאורגנות ברישום מספר הנפשות. הוכח שהעיוותים סביב זה גדולים לאין ערוך ממה שאנחנו רוצים לחקן.

היו"ר י. קרגמן: נאמר, 2 קוב במחיר הנמוך ביותר. אמנם ייהנו אלה שצורכים מעט.

מ. קנטור: בסעיף זה של משפחות מרובות ילדים - אני הודעתי מראש שהיו הרבה הרהורים, אבל חייבת להיות שיטה חדשה מתוקנת בעניין זה. אני מציע שלא נעשה את זה בחופזה.

היו"ר י. קרגמן: אם אנחנו נמליץ על סמך מה שאתה אומר - שתבחן אפשרות כי משפחות מרובות ילדים לגביהן יחול שינוי, ושהוא יהיה רטרואקטיבי מ-1 לדצמבר - האם זה אפשרי?

מ. קנטור: אינני מתנגד. אבל אני חושב שזה חייב להבחן באמצעות הביצוע. משרד הפנים התחייב, והוא גם הודיע, שבהקדם האפשרי יציע את החיקון בעניין זה, ואת ההצעה יביא לוועדת הכספים. אני מציע משום כך, לקבל את ההצעה צמודה לנוסח המוצע פה, ואנחנו בכל ההקדם נבצע את זה.

מ. שחל: הכיוון, נניח, מתקבל. אבל נראה לאן הוא מוביל.

הח"ר י. קרגמן: להקלה. זה ברור. (מ. שחל: זה לא נאמר)

ז. גלר: אני מציע להתאחד להצעה - לנפש חמישי; ובמקום 2 קוב - יהיה 3 קוב, במחיר הראשון.

צ. גרשוני: לסדר: אני מבקש שוועדת הכספים תנהג לפי סדר. לדעתי, הוועדה לא יכולה לאשר שום מחיר של מים, אלא להמליץ בלבד. אני רוצה שכך ננהג.

נ. קצב: נניח, שההצעה לגבי משפחות מרובות ילדים עונה במידה מסוימת. אבל אני רוצה להעמיד את הגדלת המיכסה מ-8 ל-10 קום ובחשלום הראשון.

היו"ר י. קרגמן:
ועדת הכספים מחליטה להמליץ סיכומי הוועדה, שהיא רשמה לפנייה את הודעת הגורמים שהופיעו בפניה - שהמחיר המוזל יהיה מהנפש החמאית, וכך 3 קוב יהיה במקום 2 קוב.

אנחנו נדון על הצעת חוק שלא הוגשה?

צ. גרשוני:
הואיל ובסדר היום שלנו היה דיון על תקנות המים - שזו הצעה לסדר היום שהועלתה במליאת הכנסת ע"י ח"כ זיידל, והוא לא בא --- (היו"ר י. קרגמן: אנחנו הזמנו את ח"כ זיידל) אני חושב שחברים הבינו שלא נעשה שום דבר, ואין זה מספיק להניח על שולחן הכנסת סיכום כזה.
אני מציע שיהיה לנו סיכום על הצעת ח"כ הלל זיידל. זה לא אסטטי להביא דבר כזה.

היו"ר י. קרגמן:
בשים לב שוועדת הכספים, בהתאם לחוק, איננה מוסמכת לדון במחירי המים, אלא אם יובא חוק בפניה - הרי שהיא רשמה לפנייה את ההודעה שהמחיר המינימלי של המים יחול מהנפש החמאית במשפחה, ו-3 קוב יהיה במקום 2 קוב.

י. גולן:
צריך להזכיר שבדיון זה הובעו דעות לשינוי השיטה.

נ. קצב:
אני מציעה שהמחיר המוזל יהיה על עד 10 קוב.

הצבעה

- בעד הצעת ח"כ קצב - 2
- בעד הצעת היו"ר - 5

הצעת היו"ר - נתקבלה

ה ו ח ל ט
לרשום חוכן תקנות המים (תעריפי מים ברשויות המקומיות), תשל"ה-1975 - ולהמליץ כי בסעיף (1) צריכה ביתח 1.1.4, במקום "2 מ"ק" יבוא "3 מ"ק", ושזה יהיה מ-1.12.74.

היו"ר י. קרגמן: חודה רבה, הישיבה נעולה.